

Lea Laura Michelsen, cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling, Københavns Universitet,
lealaura@live.dk

“Drengen, som ikke kunne holde vejret under vand”

– en analyse af mediets funktion i manifestationen af “Evak”

Abstract

This article explores how main characters Isak and Even in the Norwegian web series SKAM (Season 3) cultivate “Evak”. I investigate how different kinds of media function as a means for Isak and Even to explore a different kind of temporal structuring: queer time. I do this through the concepts of media and temporality and in a theoretical framework composed by media philosophy and queer studies. I argue that by residing in different time warps, effected by these mediations, Isak and Even step out of a heteronormative structuring of time. I thereby conclude that they, in ecstasy, manifest themselves as Evak, reclaiming their “here and now” earlier disturbed by heteronormative life forms.

Keywords: Medier, temporalitet, hetero og queer tid, barnet, ekstase, paralleluniverser

Universet er blødt og fyldt med folder

- Isak: Det, der er interessant, er jo uendeligheden. Alle de parallelle universer, og hvor store ting er. Vi er så små i forhold til, at der findes uendelige parallelle universer. Alt, hvad der kan ske, kommer til at ske. Det kommer ikke bare til, det sker! Der findes sikkert et parallelt univers med en Isak og en Even, som ligger på helt samme måde, bortset fra at gardinerne har en anden farve eller sådan noget.
- Even: Så der er gule gardiner?
- Isak: Ja.

I citatet oven for [fantaserer Isak](#), som er hovedperson i tredje sæson af SKAM, om, at uendeligt mange universer eksisterer side om side. Det parallelle univers, han forestiller sig her, ligner det univers, han og Even befinder sig i, med undtagelse af, at gardinerne er gule i stedet for orange. En detalje, der kan synes ubetydelig, men som imidlertid indfanger en væsentlig pointe. Selvom tiden – i sammenligning med et gardin – i udgangspunktet kan

ligne et glat, *straight* stof, der strækker sig i en lige linje fra A til B, bliver vi med historien om Evak opmærksomme på dens blødhed og fleksibilitet. Mere end en linje, er tiden en overflade, som – uanset, hvor meget man stryger den – krøller og folder og danner tidslommer, hvori alternative temporale struktureringer kan finde sted.

I de paralleluniverser, som Isak og Even skaber – bag de orange, gule gardiner, under vandoverflader, i private beskeder, tegninger og drengæværelser – udforsker de, hvad man ud fra en queerteoretisk referenceramme kan kalde *queer tid* (Edelman, 2004; Freeman, 2010; Halberstam, 2011; Muñoz, 2009). En strukturering af tiden, som adskiller sig fra, hvad man i modsætning hertil kan kalde *hetero tid*. Jeg vil i denne artikel dykke med ind i disse queer tidslommer, som Isak og Even udforsker hinanden i, og undersøge, hvordan de bruger dem som en slags *medier* til at opdyrke Evak. En alternativ omstrukturering af deres tid, som ikke længere konstitueres gennem heteronormative logikker. På den måde ønsker jeg at bidrage til, hvad man kunne kalde en kritisk eller queer mediefilosofi.

Medier og temporalitet

Jeg undersøger, hvordan Isak og Even manifesterer Evak, med udgangspunkt i begreberne *medier* og *temporalitet*. Det gør jeg, fordi historien om Evak synliggør – og dermed også muliggør en analyse af – hvordan man kan bruge medier til aktivt at ændre den tid, man lever i. For at skabe en forståelsesramme for analysen vil jeg kort udrede, hvad jeg forstår ved de to begreber, og hvordan de relaterer sig til hinanden.

Når jeg opererer med et bredt mediebegreb, som i princippet kan rumme både analoge medier (tegninger), digitale medier (SMS'er, Messenger-beskeder, Instagram-posts) og fysiske rum (swimmingpools, toiletter, drengæværelser, omklædningsrum), er det ikke for at hævde, at alt det er medier *i sig selv*. Det skal snarere forstås sådan, at det kan *tages i brug som medier* til at kommunikere, bevæge sig og handle på bestemte måder. Mark Hansen og W. J. T. Mitchell (2010, s. xiii) strækker i forlængelse af blandt andre Marshall McLuhan (1964) mediebegrebet til at betegne mere end bare konkrete tekniske enheder. Som Klaus Bruhn Jensen (2015, s. 63) formulerer det i bogen *Medier og samfund* indledte McLuhan en teoretisk opmærksomhed på, at medier, alt afhængigt af deres form, skaber vidt forskellige mulighedsbetingelser for væren, oplevelse og erkendelse. Og netop det leder Hansen og Mitchell til at definere medier som *miljøer*:

For in media, to paraphrase the Bible only slightly, we live and move and have our being. And they do not remain static, but constitute a dynamic, historically evolving environment or ecosystem that may or may not sustain a recognizable form of human life indefinitely. The most obvious medium in which the human species dwells is the earth's atmosphere, and that, we know, is undergoing drastic, man-made modifications. (Hansen & Mitchell, 2010, s. xiv).

Medier i denne radikale forstand kan forstås ikke blot som konkrete *genstande*, men også som *fysiske rum*, *miljøer* og endda *atmosfærer*. Alt efter hvilke medier, man vælger, muliggøres forskellige livsformer; forskellige sansninger, bevægelses-, kommunikations-, erkendelsesformer etc.

Men hvordan relaterer medier og temporalitet sig mere præcist? Det mest oplagte eksempel på sammenhængen er, at der er forskel på, hvor hurtigt og hvordan, man kan bevæge sig igennem et medie. Det tager længere tid at gå, når man befinder sig i vand, end når man befinder sig på land. Hvis man danser,¹ bliver man i stand til at bevæge sig på andre måder og i andre rytmer, end hvis man blot går. Man siger ofte, at udviklingen af medier som telefonen og internettet har gjort verden mindre, men det ville måske i virkeligheden være mere præcist at sige, at den har gjort mennesket i stand til at bevæge sig hurtigere igennem det fysiske rum. Når vi bruger eller bevæger os i medier, er det altså med til at omstrukturere vores opfattelse af den tid, vi lever i.

“Homoer fører jo ikke verden videre” eller at være queer barn i en hetero tid

Elizabeth Freeman (2010) giver i bogen *Time Binds* en historisk analyse af, hvordan forskellige medier har formet den temporale erfaring. For eksempel peger hun på, hvordan tidszonen, kalenderen og armbåndsuret har produceret bestemte kropslige rytmer, rutiner og skemaer (Freeman, 2010, s. 3). Væsentligt i denne kontekst er,

hvordan man med opfindelsen af fotografiet og videomediet blev i stand til at repræsentere familien, hvormed begrebet *familietid* blev produceret (Freeman, 2010, s. 21-22). Ifølge Freeman blev børneportrættet en særlig måde at repræsentere familiens fremtid. Jack Halberstam (2011) betegner i sin bog *The Queer Art of Failure* barnet og familien som en heteronormativ strukturering af tid:

What family promises and what marriage-chasing gays and lesbians desire is not simply acceptance and belonging but a form of belonging that binds the past to the present and the present to the future by securing what Lee Edelman has called "heterofuturity" through the figure of the child. [T]he child is always already queer and must therefore quickly be converted to a proto-heterosexual by being pushed through a series of maturational models of growth that project the child as the future and the future as heterosexual. (Halberstam, 2011, s. 72-73).

Halberstam henviser her til, hvordan Edelman (2004) læser barnet som en fetich-figur, stærk ladet med og struktureret af heteronormative logikker. Barnet er for Edelman kvintessensen af en særlig heteronormativ strukturering af tiden, fordi det ofte gøres til genstand for en heteronormativ fantasi om familiens fremtid. Derfor kalder Halberstam (2011, s. 72) den tidslighed, som orkestreres gennem barnet, en generationel og ødipal tid, som producerer reaktionære interaktioner mellem mennesker, fordi den privilegerer det langvarige og permanente over det midlertidige og uforudsigelige, og familiære bånd over f.eks. venskabelige. Mens familien er et fænomen, der strukturerer den temporale erfaring gennem heteronormative logikker, er barnet altså en central figur, som denne strukturering finder sted igennem. Men Halberstam peger i citatet på en dobbelthed i barnefiguren, som er interessant i sammenhæng med *SKAM*, der jo er et univers, som om noget centrerer sig omkring barnet (teenageren). Nemlig den, at barnet ikke er en heteronormativ figur *per se*. Barnet er ifølge Halberstam snarere en queer figur, som forsøges indlemmet i de voksnes rækker; som gennem forskellige ritualer forsøges kørt i stilling for at sikre de samme heteronormative logikker for fremtidens generationer. Hvad Halberstam på den måde understreger, er altså, at barnet, selvom det forsøges domesticeret gennem synkroniseringer med hetero-tiden, ikke nødvendigvis i udgangspunktet er *in synk* med dem.

Isak og Even befinder sig netop på tærsklen mellem at være barn og voksen. De prøver at finde ud af, hvem de er – at finde sig til rette. Men der er noget over deres situation, som virker off. De kan ikke finde sig tilpas i hetero-tiden; dens rytmer og skemaer. I sæsonens [første klip](#), hvor vi kastes ind i et rum, der emmer af heteroseksuelt begær, bliver netop det tydeligt. Unge dansechicks svinger deres kroppe i takt til den pulserende musik. Eva og Chris står tæt omslyngede op ad væggen, og selvom Vilde forsøger at snakke med dem om noget, varer det ikke mange sekunder, før deres tunger næsten magnetisk finder tilbage til hinanden. Samtidig forstyrrer et andet univers glimtvis den gode heteronormative stemning. I alt ni dokumentariske klip intervenserer. De kan være svære at opfatte, men henviser ikke desto mindre til, hvilke voldelige konsekvenser heteronormative logikker har haft uden for *SKAM*-fiktionens verden. Klippene cirkulerer tematisk omkring diskrimination af homoseksualitet – fra gay bashing til *Pulse*-tragedien i USA, også kendt som *the Orlando Nightclub Shooting* (Ellis et al., 2016). Den type fysisk voldelige diskrimination skånes vi for i *SKAM*, men alligevel initieres med denne frenetiske klipning en anden tidslighed, der vidner om, hvilke konsekvenser det kan have at være *ude af synk* med heteronormativiteten, som Mons Bissenbakker og Michael Nebeling Petersen (2017) formulerer det. Den tunge bas vibrerer helt ind på toilettet, hvor der oser af pot og drengenhørm og seksuelle fantasier. Her ender Isak med at kysse med Emma, men der noget, der ikke rigtigt svinger. Der er noget over Emmas bevægelsesmønstre, som ikke stemmer overens med Isaks. Der er med andre ord ingen magnetisk tiltrækning imellem dem, og da Isak vender sig væk fra hende med et "Ja...", afbrydes deres kropslige kontakt, såvel som det beat, der ellers indtil da har udgjort en konstant puls.

Isak *ude af synk* med heteronormativiteten, som strukturerer *SKAM*-teenagernes tid; som optager Isaks venner, og får dem til at længes efter fredag, weekend og fest. Muñoz (2009, s. 25) skriver, at det, at være uden for *hetero-tiden*, kan producere følelser som angst og nervøsitet. Og det bliver efterhånden klart, at Isak på én gang er utilpas i hetero-tiden og nervøs for at falde uden for den. I en [biologitime](#) på Hartvig Nissens Skole, hvor Isaks mor sender ham en masse sms'er om Gud, synd og renselse, spørger Isak Sana, hvorfor hun er religiøs.

Spørgsmålet, som formentlig kommer ud af en frygt for, at hans kristne mor ikke vil acceptere hans seksualitet, ender med at lyde mere som en anklage mod Sanas religion, og hendes svar er derfor, forståeligt nok, en smule hårdt:

- Sana: Hvad tror du på, Isak?
 Isak: Jeg tror på naturvidenskaben. På evolutionsteorien og ikke en skid andet.
 Sana: Fint nok. Så lad os se på evolutionsteorien. Hvordan forklarer du homoseksualitet inden for den naturlige selektion? Evolutionsmæssigt er homoseksualitet jo en genetisk blindgyde. Homoer fører jo ikke verden videre.

Hvad Sana konfronterer Isak med, er, at de samme heteronormative logikker, som han hævder opererer i hendes religion, er dybt indlejrede i hans eget naturvidenskabelige forståelsesgrundlag. Man kan sige, at Isaks er fanget i hetero-tidens normative logikker, som tilsyneladende opererer både i hans nære vennegruppe, undervisningen i skolen, hans familie, og endda hans eget verdensbillede.

Samtidig er der andre rytmer og beats, der kalder på ham. I [skolegården](#), hvor Vilde forsøger at overtale ham og drengene til at komme med til forfest, glider Isaks opmærksomhed i en helt anden retning. I det Even bevæger sig ind i billedet, tones Vildes stemme ud, og Isak orienterer hele sin krop mod ham. Alting begynder at bevæge sig i slowmotion, og et helt andet beat fylder rummet. Radioheads sætning: "I want to be someone else or I'll explode" introducerer allerede på lydsiden et ønske om transformation – om at *være på en anden måde*. Isaks blik er rettet mod og tryllebundet af Even i alt i 44 sekunder. Men efterhånden begynder noget på både lydsiden og billedsiden at trænge sig på. Vildes stemme toner igen ind, og Isak afbrydes af Emma:

- Emma: Hej! Fik du min besked?
 Isak: Øhh... Undskyld... Nej, den fik jeg ikke.
 Emma: Vi holder opvarmning på fredag. Vi tænkte på, om I ville med?
 Isak: Fredag? Det ved jeg ikke rigtigt. Jeg tror...
 Mahdi: Isak er hjerneskadet. Vi kommer.
 Emma: Okay. Ja. Cool. Fedt. Jeg skriver til dig.
 Mahdi: Hvad sker der for dig? Er du helt homo?
 Isak: Hun sender psykovibes.

Isak er tydeligvis forvirret og desorienteret over hetero-tidens rytmer og skemaer, der igen trænger sig på. Og selvom det måske er spøgefuldt ment, får Mahdi med et par uheldige udtryk formuleret Isaks situation meget præcist. At Isaks hjerne ikke er som hans, at han ikke tænker straight. Men for Isak er det ikke behageligt at rette sig efter hetero-tidens skema og beat. Han opfatter snarere den puls, der holder den i gang, som "psykovibes". På den måde er han et godt eksempel på en barnefigur, der ikke er tilpas i den hetero-tid, som han forsøges indlemmet i. For Halberstam (2011, s. 73) rummer barnet et queer potentiale i det omfang, at det er i stand til at *træde uden for*: "Queer culture enacts rupture as substitution as the queer child steps out of the assembly line of heterosexual production and turns toward a new project." Denne "stepping out" indebærer bl.a. at *glemme* familien og dens måde at strukturere tiden på (Halberstam, 2011, s. 70). Når man tænker over det, er voksgenerationen stort set fraværende i *SKAM*-universet. De voksne, og i hvert fald deres ansigter, er holdt uden for narrativets ramme, og på den måde er forældrene allerede lidt glemt. Det er et univers, som netop gør plads til at undersøge og udforske hinanden på måder, som ikke er styret og struktureret af forældregenerationens logikker. Og Isak og Even gør netop det på en meget eksplicit måde. I det næste vil jeg undersøge, hvordan de ved hjælp af forskellige medier træder ud af hetero-tiden og manifesterer sig som Evak. En ekstatisk tilstand og queer strukturering af tiden, hvis alternative rytmer og beats muliggør helt andre bevægelsesformer og måder at relatere på.

Queer tid: "Samme tid et helt andet sted i universet"

Man kan betegne den særlige sammenblanding af digitale medier og fysiske rum, som kendetegner *SKAM*-universet, såvel som vores egen ikke-fiktive samtid, med begrebet *mixed reality*. I sin bog *The Transreal – Political*

Aesthetics of Crossing Realities beskriver Micha Cárdenas (2011, s. 150) *mixed reality* som en væren hen over en konstellation af mange virkeligheder: “We’re constantly dealing with different realities: the reality of the body, of emotions, of ideas, or the person we’re talking to on our cell phone or texting with.” Med begrebet det *transreale* foreslår Cárdenas (2011, s. 142), at man kan bruge medier til at udforske og performe alternative måder at leve og relatere på, og at netop det kan initiere forandring på tværs af de virkeligheder, vi eksisterer i (Cárdenas, 2011, s. 22-23). Cárdenas bruger digitale medier som virtual reality til dette. Men historien om Evak gør imidlertid opmærksom på, at denne udforskning også kan finde sted i fysiske medier. På samme måde, som dansen for Muñoz (2009, s. 162) kan siges at være et medie, der muliggør at bevæge sig på andre måder end dem, som den heteronormative koreografi foreskriver, åbner Isak og Even op for alternative rytmer, bevægelsesmuligheder og interaktionsformer i forskellige medier.

Det sker for eksempel på Evens [værelse](#), hvor de kan bevæge sig mere frit og ugeneret end ellers. Her kan de tilsyneladende glemme hetero-tiden lidt, mens de ryger, griner, snakker og beatboxer i vindueskarmen. Mens Even smører sandwich, tikker det dog ind med beskeder på Isaks telefon, og da han endelig tager telefonen op af lommen, konfronteres han af hetero-tidens skema: “Hvornår skal vi være hos Emma? Fik du fat i øl? Svar nu. [...] Vi starter kl. 19 [...] Hvornår kommer I?”. I det hele taget lider Isaks og Evens relation i begyndelsen under dårlig timing. Heteroseksuelle kvinder vedbliver med at forstyrre dem. Kort efter, at Isak aflyser sine planer, træder Evens kæreste Sonja ind på værelset, og senere i [køkkenet](#) til Isaks forfest afbryder Noora dem lige i det sekund, hvor de skal til at kysse. Efterhånden begynder de dog aktivt at søge ud i medier, hvor de kan opholde sig uforstyrret. Da de holder [forfest](#) med Emma og Sonja, stikker de af og cykler ud i natten til tonerne af Tears for Fears – head over heels, madly in love. På cykelturen bryder de ind i et hus og bader, i en parafase over en scene fra filmen *Romeo + Juliet*, i en swimmingpool i kælderens. Under vandoverfladen åbner sig en anden verden og sanselighed. I dette medie er det, som om de bliver i stand til at bevæge sig og interagere på måder, de ikke kunne før. Tiden står et øjeblik stille, og de kan uforstyrret, i deres eget tempo, udforske hinanden. Først idet de bryder vandoverfladen i et kys, opdager de, at de er havnet midt i en ødipal kernefamilie-matrix. Musikken begynder at hakke og et barn udsender det ødipale skrig: “Mama!”.

Efterhånden får Isak og Even opbygget en del paralleluniverser, som er forholdsvist uforstyrrede af hetero-tiden, fordi de – som i swimmingpoolen – udfolder sig *under overfladen* og parallelt med hetero-tiden. Som en art tidslommer. Det visualiseres tydeligst i de tegninger, som Even begynder at tegne til Isak, og som meget passende går under titlen: “Samme tid et helt andet sted i universet”. Tegningerne er opdelt i to parallelle universer: en hetero tid og en queer tid. Den [første tegning](#) skildrer et nu, hvor Isak får en vanddråbe galt i halsen, og et nu, hvor han ikke gør. Den [anden tegning](#) skildrer et nu, hvor Isak spiser en sandwich alene, og et nu, hvor de spiser sandwich sammen. Den [tredje tegning](#) skildrer et nu, hvor Even ikke har svaret på Isaks besked: “Hej Even. Tak for den flotte tegning. Hvornår lagde du den egentlig i min jakke?” og et nu, hvor han har: “Godt, du kunne lide den. Jeg lagde den der, da du havde idræt. Savner dig.” Det gennemgående for de tre tegninger er, at de demonstrerer en splittelse mellem, hvad der sker, og hvordan Even ville ønske, tiden udfoldede sig. Med tegningerne udforsker og insisterer Even på en anden verden og strukturering af tiden – hvad man med Muñoz kan kalde queer tid:

Queerness is a structuring and educated mode of desiring that allows us to see and feel beyond the quagmire of the present. [...] Queerness is that thing that lets us feel that this world is not enough, that indeed something is missing. [...] Queerness is essentially about the rejection of a here and now and an insistence on potentiality or concrete possibility for another world (Muñoz, 2009, s. 1).

Muñoz (2009, s. 32) uddyber senere, at queer tid er en slags ekstatiske tilstand. Og denne ekstase – denne “stepping out”, som Halberstam ville kalde det – er meget billedligt indfanget i tegningerne. Men den gør sig også gældende for resten af de medier, som Evak tegner sig i. I drengeværelser, swimmingpools, [omklædningsrum](#) etc. skaber Isak og Even små temporale lommer, som ikke er heteronormativt strukturerede. Og i en af dem: [hotelværelset](#) bliver Evens ekstase meget bogstavelig:

- Even: Tror du ikke, vi bliver gift? Vi skal kraftedeme da giftes. Et fucking stort bryllup. Og vi kommer som Gud og Julius Cæsar. Nej, for resten, vi skal komme... Splitternøgne! Uden en trævl. Fra nu skal vi altid være nøgne [...] Jeg frier til dig på en balkon. Se for dig. Jeg kommer kørende i en hvid Tesla-limo. Jeg kommer kørende, og så råber jeg: "Princess Vivian!"
- Isak: Princess Vivian?
- Even: Det ville være et genialt svar. For hele joken er, at du tror, det er en reference til 'Romeo og Julie', men det går først op for dig ude på balkonen, fordi jeg sidder nøgen og kun har et slips på. Og så fanger du referencen. Når jeg er klatret op til balkonen spørger jeg dig: "Hvad sker der så, når jeg har reddet dig?" Og så svarer du... "Jeg redder dig tilbage". Det er jo pissesjovt. Det er faktisk en af mine drømme. Hvor mange Isak'er og Even'er tror du ligger sådan her lige nu?
- Isak: Uendeligt mange.
- Even: I uendelig tid.
- Isak: Ja.
- Even: Du ved, den eneste måde, man kan have noget i uendelig tid, er ved at miste det.

I denne maniske fantasi om ægteskabet begynder Even at blande *Romeo og Julie* sammen med Gud, Cæsar og *Pretty Woman*. Det er, som om de referencerammer, hetero-tiden tilbyder, ikke længere rækker og er ved at kortslutte. Den lineære hetero-tid udfordres af en queer horisontalitet; en uendelig række af Isak'er og Even'er i uendelig tid. For Even virker det tilsyneladende umuligt at få hinanden i det univers, de lever i. Han kan bedre forestille sig den mest radikale ekstase, døden, end en fremtid, som ikke er heteronormativt struktureret. Men har queerness, som Edelman synes at insinuere i *No Future*, kun en plads i ekstasen og i sidste ende døden?

"Isak og Even minut for minut"

På en poetisk måde peger swimmingpoolscenen allerede tidligt på, at et liv i parallelverdener – ligesom et liv under vand – ikke er nogen holdbar situation. At Isak får vand galt i halsen, er et meget konkret billede på netop det. Men efterhånden som Isak deler sin kærlighed til Even med sin omgangskreds – med [Eskild](#), [Jonas](#), [Mahdi og Magnus](#), [Noora](#), på [Instagram](#), i [kollektivets messenger-tråd](#), og med hans [far](#) og [mor](#) – begynder tiden at strukturere sig mere og mere efter Evak. Og måske netop derfor, godtager han ikke den besked, han får fra Even, da han er i [kirke](#) med sine forældre: "Havde glemt, at det ikke går an at miste nogen, at alle mennesker er alene uanset. Et andet sted i universet er vi sammen til evig tid." Beskeden får Isak til at løbe af sted mod Even. Og mens han efterlader familien og kirken bag sig, vender serien for første gang tilbage til det klippegreb, som indledte sæsonen. 15 flashbacks, som alle skildrer manifestationen af Evak i forskellige medier – drengeværelser, tegninger etc. – begynder at intervenere i billedet, og da Isak finder Even alene på bænken ved Hartvig Nissens Skole, kysser de endelig på åben gade. Evak er, som ringe i en vandoverflade, trængt ud i alle afkroge af Isaks og Evens virkelighed – alt er love. De er ikke længere ude af synk med tiden, for tiden er ikke længere heteroseksuelt struktureret for dem:

- Even: Jeg ved bare, at det her ikke kommer til at fungere.
- Isak: Hvorfor siger du det?
- Even: Fordi det passer. Jeg kommer bare til at såre dig. Og så ender du med at hade mig.
- Isak: Nej. Du ved ikke en skid om, hvad det ender med. Vi kan blive ramt af en atombombe i morgen, og i så fald er det bare waste of time at diskutere det her. Så skid hul i al den snak om fremtiden, og så tager vi to det her helt chill. Nu leger vi en leg. Den er sådan her. Den hedder 'Isak og Even minut for minut'. Den... Den går ud på, at det eneste, vi behøver at bekymre os om, er det næste minut. Er du med på det?

Evak er ikke længere henvist til at udfolde sig i parallelle universer og har i den forstand generobret et "her og nu", som før var konstitueret af heteronormative logikker. Der er tid og ro til at være queer, minut for minut. Og selvom fremtiden er truet af atombomber, tegner sig en ikke-hetero verden i horisonten. Her, i vores ikke-fiktive virkelighed, synes idéen om at bruge alle de medier, vi har, i en kreativ omstrukturering af vores ofte heteronormativt strukturerede virkelighed kærkommen. Og måske kan *SKAM* endda bidrage til en sådan transformation. I det mindste som en forstyrrelse af de ekskluderende og heteronormative logikker, som seriens indledende klip vidner om. En insisterende flimren i horisonten.

Referencer

- Bissenbakker, M. & Nebeling Petersen, M. (2017). "Det er bare DU, som kan føle det, du føler". Skrøbelighed og queer alliancer i SKAMs Sæson 3. Lokaliseret på: <http://peculiar.dk/det-er-bare-du-som-kan-foele-det-du-foeler-skrøbelighed-og-queer-alliancer-i-skams-saeson-3/>
- Cárdenas, M. (2011). *The transreal: Political aesthetics of crossing realities*. New York, Dresden: Atropos Press.
- Edelman, L. (2004). *No future: Queer theory and the death drive*. Durham, London: Duke University Press.
- Elleström, L. (2012). Mediernes modaliteter. En model til forståelse af intermediale relationer. I Stougaard Pedersen, B. & Zacher Sørensen, M. (Red.), *Medialitet, intermedialitet og analyse*. Akademiet for Æstetikfaglig forskeruddannelse. Århus: Forfatterne og Akademiet for forskeruddannelse Aarhus Universitet.
- Ellis, R. et al. (2016). Orlando shooting: 49 killed, shooter pledges ISIS allegiance. *CNN*. Lokaliseret på: <http://edition.cnn.com/2016/06/12/us/orlando-nightclub-shooting/>
- Freeman, E. (2010). *Time binds: Queer temporalities, queer histories*. Durham, London: Duke University Press.
- Halberstam, J. (2011). *The Queer Art of Failure*. Durham, London: Duke University Press.
- Hansen, M. B. N. & Mitchell, W. J. T. (Red.). (2010). *Critical terms for media studies*. Chicago, London: The University of Chicago Press.
- Jensen, K. B. (2015). *Medier og samfund: En introduktion*. 2. udgave. København: Samfundslitteratur.
- McLuhan, M. (1994/1964). *Understanding media: The extensions of man*. New York, London: The MIT Press.
- Muñoz, J. E. (2009). *Cruising utopia: The then and there of queer futurity*. New York, London: New York University Press.

¹ Lars Elleström (2012) definerer bl.a. dansen som et medie i sin fremlægning af en *multimodal analysemodel*, som afgrænser og nuancerer mediebegrebet i en æstetisk kontekst.